

EMIGRATION OF POPULATION FROM BROD POSAVINA COUNTY TO ABROAD

EMIGRACIJA STANOVNIŠTVA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE U INOZEMSTVO

KNEZEVIC, Sanja & DUSPARA, Lena

Abstract: *Emigration of population and remaining where they have a much better living conditions is normal phenomenon. In the past ten years more and more population leaving Brod Posavina County. Statistics warned for years, and the previous solutions obviously didn't not help enough. Unemployment, especially youth unemployment mainly affects emigration. For this reason, most often going abroad is looking for a job and generally this population not returns anymore. The aim of this paper is to present the current status of the Brod Posavina related to emigration abroad. The analysis is based on an analysis of statistical data.*

Key words: *migration, Brod Posavina County, abroad*

Sažetak: *Odlazak stanovništva i ostanak tamo gdje imaju mnogo bolje uvjete života normalna je pojava. U proteklih desetak godina iz Brodsko posavske županije odlazi sve više i više stanovništva. Statistika godinama upozorava, a dosadašnja rješenja očigledno ne pomažu dovoljno. Nezaposlenost, posebno mladih u najvećoj mjeri utječe na emigraciju. Iz toga razloga najčešće se odlazi u inozemstvo u potrazi za poslom i uglavnom se to stanovništvo više i ne vraća. Cilj ovog rada je prikazati trenutno stanje u Brodsko posavskoj županiji vezano za emigraciju u inozemstvo. Analiza se temelji na analizi prikupljenih statističkih podataka.*

Ključne riječi: *migracija, Brodsko posavska županija, inozemstvo*

Author's data: Sanja, **Knežević**, mag.oec., Veleučilište u Slavonskom Brodu, Dr. Mile Budaka 1, Slavonski Brod, sanja.knezevic@vusb.hr; Lena, **Duspara**, univ.spec.oec., Veleučilište u Slavonskom Brodu, Dr. Mile Budaka 1, Slavonski Brod, lena.duspara@vusb.hr

1. Uvod

Migracija je fenomen koji se veže za pokretljivost stanovništva. Ovaj fenomen je veoma teško predvidjeti, ali još teže i spriječiti. Postoji niz uzroka migriranja, od prisilnih migracija izazvani ratom, vjerskih, političkih do ekonomskih migracija. Poražavajuća je činjenica da se u posljednjih godina povećala želja za emigracijom iz Hrvatske, posebno među mladoom populacijom. Sve više mladih zbog ekonomskog stanja u državi želi svoj život nastaviti u zemlji s boljom perspektivom.

Prema kapacitetu za zadržavanje visokoobrazovanih u 2014. godini Hrvatska se nalazi pri samom dnu „kao 137. od 144 države svijeta“ [1] pokazao je zadnji izvještaj Svjetskog ekonomskog foruma (WEF). Jedna od najgore pogođenih županija Republike Hrvatske je Brodsko posavska.

2. Utjecaj emigracije stanovništva u inozemstvo na gospodarski razvoj

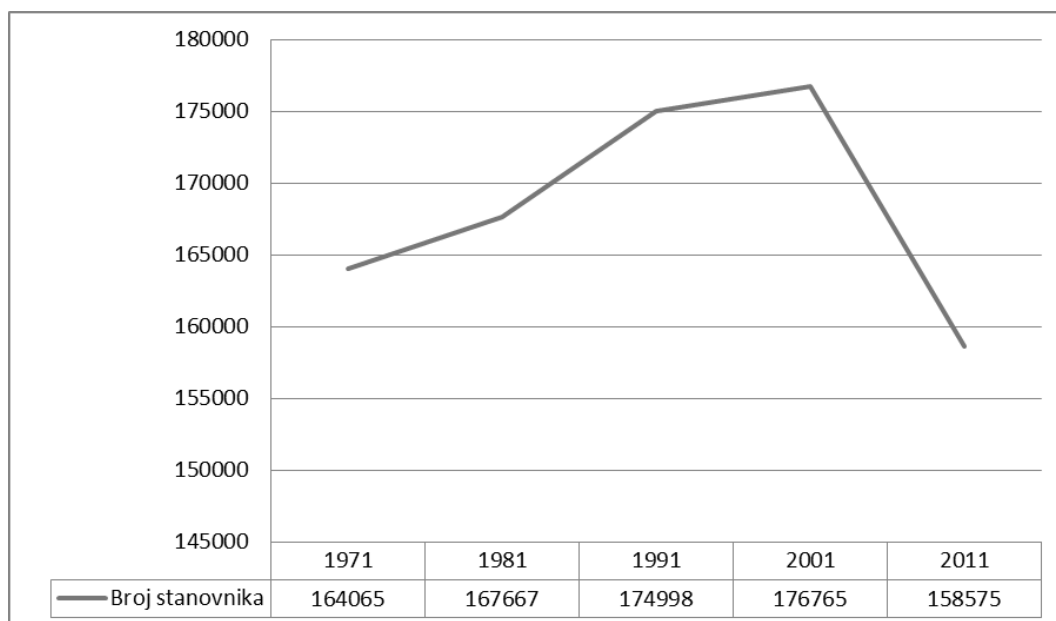
Na gospodarski razvoj neke zemlje djeluje niz demografskih čimbenika, među kojima se posebno izdvaja migracija. „Stanovništvo je okarakterizirano najvažniji faktor društveno – ekonomskog razvitka neke zemlje jer je izvor radne snage, produktivnog ljudskog potencijala.“ [2] Glavne karakteristike zemlje iz koje stanovništvo odlazi su negativni demografski trendovi, prirodna depopulacija, te povećan udio starog stanovništva. Sve to djeluje na niži BDP, smanjenu konkurentnost te usporen ekonomski rast. „Gospodarski napredak ovisi upravo o brojnosti stanovništva neke zemlje, tj. o veličini radno sposobnog stanovništva. Ona zemlja koja ima više stanovnika, uz ostale iste uvjete bit će razvijenija od one s manjim brojem stanovnika.“ [3] Posljednjih godina Hrvatska bilježi pad broja stanovnika što dovodi do zaključka da djeluje loše na gospodarski razvoj. Dugogodišnja ekonomska kriza glavno je obilježje gospodarstva Republike Hrvatske. Iako se Brodsko posavska županija nalazi na povoljnom geografskom položaju, ima jedno od najgorih obilježja gospodarstva u Republici Hrvatskoj. Brodsko posavska županija sa svojih 158 tisuća stanovnika u usporedbi s drugim županijama ima malo gradova - samo dva - i to najmanje u Hrvatskoj. Problem iseljavanja se najviše primijeti po opustjelim selima. Naime u Brodsko posavskoj županiji još uvijek je visok udio stanovništva koje živi na selu koje se pretežno bavi poljoprivredom. Najveći udio stanovništva sela je staro stanovništvo, koje nema ni potencijala za gospodarski rast. Te upravo velik broj sela otežava demografski problem iseljavanja.

3. Osnovne karakteristike migracija u Brodsko posavskoj županiji

Temeljne značajke suvremenog demografskog razvoja Brodsko posavske županije najkraće bi se mogle sažeti na slijedeći način: usporen demografski rast (pad broja stanovnika), prirodni pad, depopulacija, povećana emigracija, starenje stanovništva, ruralni egzodus, itd...jedan od najvećih problema posljednjih godina je problem odlaska stanovništva i to najčešće izvan granica. Prema Državnom zavodu za statistiku, Brodsko-posavska županija niz godina ima negativan migracijski saldo,

posebno nakon 2012.godine (-1608). To se odnosi kako na migraciju u drugu županiju tako i u inozemstvo.

Brodsko posavska županija je bila zahvaćena Domovinskim ratom, ali i velikim priljevom stanovnika iz Bosanske posavine i to je jednim dijelom rezultat trenutnog broja stanovnika. Graf koji slijedi prikazuje broj stanovnika Brodsko posavske županije.

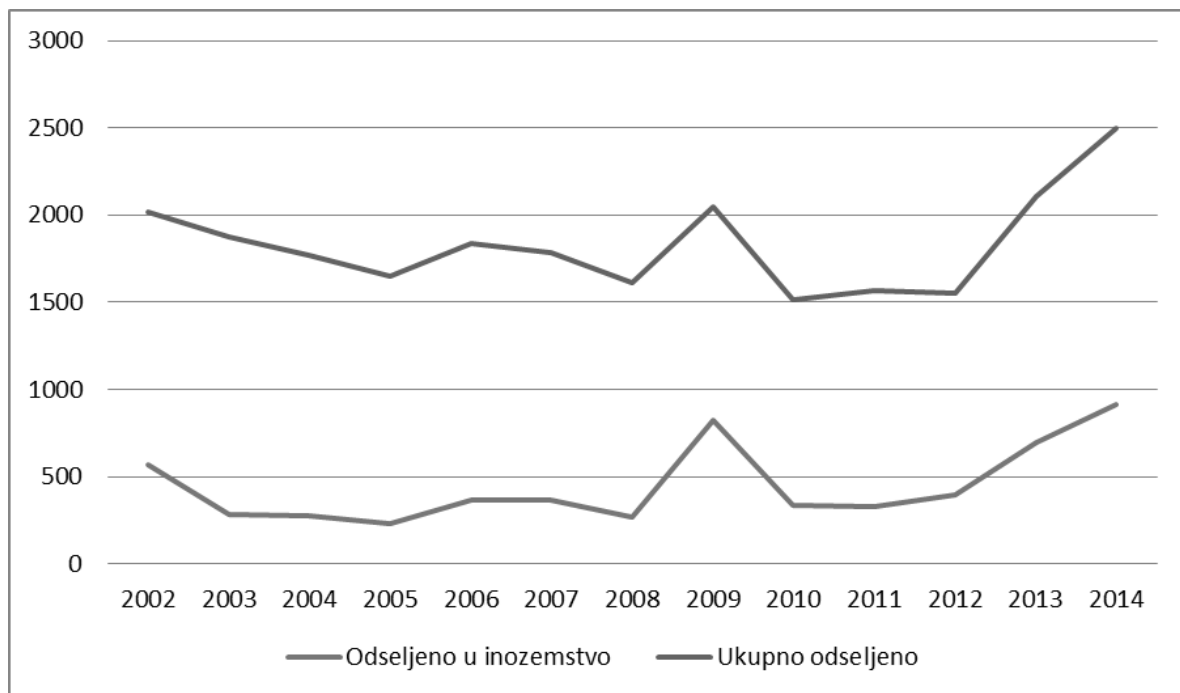

Graf 1 Broj stanovnika Brodsko posavske županije [4]

Graf 1 prikazuje broj stanovnika od 1971 do 2011 godine. Prema grafu može se zaključiti da od 2001 postoji negativan trend koji se nastavlja. Prema popisu stanovništva 2011 godine „u Brodsko-posavskoj županiji od ukupno 2 grada i 26 općina, samo jedna općina bilježi porast broja stanovnika - Općina Dragalić. Sve ostale općine i gradovi bilježe pad broja stanovnika.“[5]

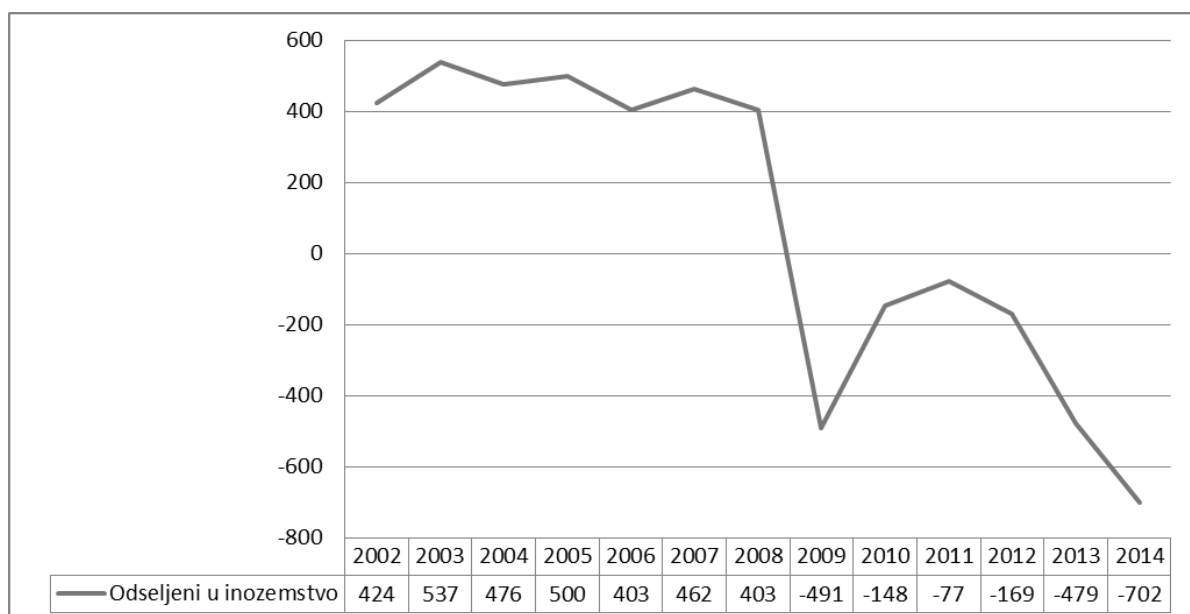
4. Analiza emigracije iz Brodsko posavske županije u inozemstvo

Negativan trend pada broja stanovnika jedan je od rezultata odlaska sve većeg broja stanovnika u inozemstvo. Da se Brodsko posavska županija nalazi na listi županija iz koje najviše odlazi stanovništvo dokazuju i podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, „u 2013. i 2014. godini, najviše stanovnika iz Hrvatske otišlo je prvenstveno iz Slavonije, odnosno iz tri hrvatske županije - Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske i Brodsko-posavske.“[6] Najčešće odlaze mlađa populacija. Postoje različiti programi koji čak i pomažu mladima da odu iz Brodsko posavske županije kao što su programi razmjene studenata. Većina mladih koji odu na ovakve razmjene nastavak studija ili potragu za zaposlenjem nastave upravo u toj zemlji. Nedovoljna perspektiva utječe na to da mlade obitelji odlaze u inozemstvo. Prema neslužbenim podacima prijava Irska je najpoželjnija zemlja za stanovnike Istočne Hrvatske. Graf 2 prikazuje odseljeno stanovništvo u inozemstvo.

Graf 2 Odseljeni u inozemstvo iz Brodsko posavske županije [4]

Graf 2 prikazuje ukupno odseljeno stanovništvo Brodsko posavske županije u inozemstvo od 2002. do 2014. godine. Prema grafu najveći broj odseljenih bio je 2009. godine. 2010. godine taj broj se smanjuje da od 2012. godine postoji kontinuirani trend odlaska. No međutim, vrlo je teško utvrditi stvaran broj. Prema podacima MUP-a „u 2014. godini u Brodsko-posavskoj županiji bilo je 3360 (2,12%) prijava odlaska u inozemstvo.“ [7] Iako ovo nije realan broj jer ljudi koji odlaze raditi u inozemstvo, a to su većinom mladi, svoj odlazak uopće ne prijavljuju nadležnoj policijskoj upravi. Odlazak u inozemstvo i ne podrazumijeva obvezu odjavljivanja s jedne ili više adresa u Republici Hrvatskoj. Sljedeći graf prikazuje saldo Brodsko posavske županije s inozemstvom.

Graf 3 Saldo Brodsko posavske županije s inozemstvom [4]

Graf 3 prikazuje saldo Brodsko posavske županije s inozemstvom od 2002 do 2014. godine. Veliki negativni nerazmjer je primjetan s 2008. na 2009.godine (-491 više odseljenih u inozemstvo nego useljenih) Pretpostavka je da je to rezultat gospodarske krize koja je Republiku Hrvatsku zahvatila 2008.godine. Nakon 2011.godine negativni trend se nastavlja. 2014.godine dolazi do najveće razlike u promatranom razdoblju, čak -702.

5. Zaključak

Istok Republike Hrvatske već dugi niz godina gubi stanovništvo. Brodsko posavska županija je jedna od najgore pogođenih županija. Na državnoj razini također se neprestano smanjuje broj stanovnika i to je jedan od najvećih problema. Iako postoje male teškoće oko stvarne brojke koja je napustila Brodsko posavsku županiju, nedvojbeno je da je i dalje u depopulaciji, te sumirajući rezultate može se zaključiti da sve veći broj stanovništva odlazi u inozemstvo. Na odlazak stanovništva zasigurno je utjecao i rat, ali trenutno najviše gospodarska i socijalna kriza utječu na odlazak izvan granica Hrvatske. Budući da postoji neusklađenost popisnih metodologija otežava se i praćenje broja iseljenog stanovništva. Putem evidencije MUP-a također se ne može utvrditi točan broj iseljenika iz županije pa se ni ti rezultati ne mogu smatrati u potpunosti točnima. Na temelju analize stanja u Brodsko posavskoj županiji ukoliko se ne učine bilo kakvi značajni pomaci u provedbi mjera aktivne populacijske politike, budućnost će i dalje biti neizvjesna, odnosno nastaviti će se nepovoljan trend iseljavanja.

6. Literatura

- [1] World economic forum, <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015/rankings/> Pristup: 10-02-2016
- [2] Mlikota D., Prelas Kovačević A. (2013.) Veličina potencijalnog „odljeva mozga“ studenata visoke škole za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici, Praktični menadžment, Vol. IV, br. 2, str. 32-42, str.33
- [3] Lamza Maronić, M., Tokić, (2012.) Utjecaj demografskih čimbenika na društveno – ekonomski razvoj Hrvatske, Prethodno priopćenje, Ekonomski Vjesnik, Vol.XXV No.2 prosinac, str.263- 270
- [4] Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr Pristup: 24-02-2016
- [5] Brodsko-posavska županija, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Slavonski Brod, Centar za tehnološki razvoj - Razvojna agencija Brodsko-posavske županije d.o.o. (2014) Analiza tržišta rada Brodsko posavske županije, Slavonski Brod
- [6] Jutarnji list, Zemlja u nestajanju u dvije godine čak 50.000 Hrvata iselilo u Europsku uniju, <http://www.jutarnji.hr/hrvatska-je-zemlja-u-nestajanju-u-dvije-godine-50-000-hrvata-se-iselilo-u-europsku-uniju/1362432/> Pristup: 14-03-2016
- [7] SiB.hr, Karta iseljavanja Hrvata u 2014. godini, <http://sib.rtl.hr/vijesti/ostalo-vijesti/15086-karta-iseljavanja-hrvata-u-2014-godini.html> Pristup: 12-03-2016

Photo 024. Half marathon in Pozega / Polumaraton u Požegi